

JAUNGADA INTERVIJA... NO SLIMNĪCAS PALĀTAS

Padzīvojušam cilvēkam sirds reizēm nez kāpēc sāk streikot, negrib reaģēt uz pierastām zālēm un pēkšņi eksplodē ar neciešamām sāpēm... "Ātrā palīdzība" aizveda mani uz rajona centrālo slimnīcu. Slimnīca ir tā vieta, kur cilvēks vismazāk vēlas nokļūt, it sevišķi Jaungada priekšvakarā. Vēl jo vairāk pēc visām šīm nebeidzamajām runām presē, radio un televīzijā par mūsu medicīnas likstām, gandrīz vai par slimnīcas nabadzību. Tiesa, jau sen ir teikts: netici savām acīm (un ausīm)! Tagad par to visu varu pārlicināties pats, iegūt pieredzi, ieraudzīt savām acīm, izjust ar savām vēnām, muskuļiem... Kur vēl mēdz injicēt? Varu salīdzināt: pirmo reizi slimnīcas terapijas nodaļā es nokļuvu pirms gadiem desmit.

Mani sagaidīja tās pašas māsiņas: Nadežda Caune, Marina Dilba, Rafika Kuzmina. Tik laipnas, labestīgas, gādīgas. Savā vecajā vietā ir arī vecākā medmāsa Zinaida Knikste, kurai jāprot viss, ko dara procedūru un dežurmāšas, tikai vēl labāk par viņām, un vēl daudz ko citu. Joprojām strādā nodaļas vadītāja Jevdokija Jevtušoka un ārste Veronika Giptere, uzmanīgas un prasīgas gan attieksmē pret slimniekiem, gan arī pret personālu.

Nodaļā visur valda tīrība un spodrība, palātu un koridoru sienas klāj sveigs krāsojums. Slimnīcas administrācija pratusi atrast tam līdzekļus. Respektīvi, nepamatotas ir runas par veselības aprūpes lejupslīdi, visādā ziņā pie mums, Krāslavā! Par to pārlicinies vēlreiz, kad palātā ienes brokastis, pusdienas, vakariņas. Slimnieka ēdināšanai tiek atvēlēta neliela summa, tomēr var pagatavot ļoti pieņemamu ēdienu, kas apmierina praktiski visus, kuri ik dienas nav pieraduši pie dažādiem našķiem.

Galvenais slimnīcā, protams, ir ārstēšana. Spriežot pēc ārstu teiktā, tam ir viss nepieciešamais. Parādījušies ehokardiogrāfs, datorkardiogrāfs, ultraskaņas aparatūra. Visus šos gadus ārsti pastāvīgi pilnveidojuši savas zināšanas: mācījušies jauno ārstēšanas metodiku, pētījuši jaunās zāles. Ārstēšanu daži slimnieki uztver pa savam: "Ko jūs man visu laiku dodat tabletes un taisāt injekcijas? Kad beidzot sāksiet ārstēt?" To es saku tāpēc, ka, spriežot pēc nodaļas vadītājas vārdiem, reizēm nākas pieļaut zālēm atvēlēto līdzekļu pārtērību. Iepriecina, ka izzudis ārstēšanas līdzekļu deficīts. Mēs taču vēl labi atceramies, kā nācās pierakstīties rindā aptiekā, lai nopirktu riboksīnu, karboksilāzi un analogus "retumus".

Retos gadījumos ārsti piedāvā slimniekiem iegādāties zāles pašiem. Tas ir tad, ja iepakojums maksā 5—7 latus, bet, zāles ir efektīvākas par nodaļā esošajām. Šo jautājumu slimnieks izlemj pats atkarībā no veselības stāvokļa un naudaslietas biezuma. Jā, zāles ir dārgas! Iespējams, jāsaka citādi: pārāk zemas ir mūsu algas un pensijas.

Neilgi pirms Jaunā gada uz nodaļu no grāmatvedības atnesa personāla darba algas aprēķinu. Vairākumam tas ir parasts notikums: aptuvena izmaksas summa katram zināma. Taču kādai sievietei acis sakāpa asaras: "Man taču ir divi bērni!" Medmā-

sām, it sevišķi ar augstu kvalifikāciju, kuras nebaidās no liekas nakts dežūras, alga nav sliktā un reizēm tā nav zemāka par ārsta likmi. Taču arī viņām pēc visu komunālo pakalpojumu nomaksas knapi paliek pāri vienkāršai iztikai. It sevišķi, ja sieviete ģimenē ir vienīgā strādājošā. Vai tad tiešām mūsu ministri, deputāti, dažādu rangu ierēdņi, nokļuvuši slimnīcā, ne reizi nenosarkst, salīdzinot savas algas ar mediķu algām?

Terapijas nodaļā praktiski pilnībā nomainītas gultas. Mums labi pazīstamās dzelzs gultas ar atspertiklu nomainījušas koka gultas ar sarežģītu dūralumīnija armatūru, kas ir ērtas slimniekam un personālam. Paldies ārzemniekiem, kuri atsūtīja mums lietotas, viņiem pašiem jau nederīgas, toties vēl izturīgas lietas. Tas viss izraisa divējādas jūtas: pateicību ārzemniekiem par sniegto palīdzību, kā arī aizvainojumu un sāpes par Latviju. Kā gan nemīt valsti tie, kuri vajadzīgā brīdī, vajadzīgā situācijā no pārlicinātiem komunistiem, republikas vadītājiem, pārvērtušies par dedzīgiem demokrātiem! Kādu desmit gadu laikā Latvija pasaules rangū tabulā no augšējām rindām noslidējusi gandrīz vai pašā apakšā, palaižot priekšā gandrīz visas Āfrikas kontinenta jaunattīstības valstis. Lūk, mēs jau stāvam ar izstieptu roku un priecājamies, ja kāds tajā kaut ko iesviež. Aizvainojoši un sāpīgi!

Nodaļas medmāsa praktiski nepazīst mieru. Visu laiku tikai dzirdi, kā viņas sauc slimnieki: Natašeņka, Zojeņka, Alločka, Ņinočka. Tās ir N. Voroslava, Z. Šokele, A. Ignatoviča, Ņ. Mihailova. "Medmāsu katrs sauc mīlināmā vārdā, ārkārtīgi reti pateiks "māsiņa", — saka Aleksandrs Žukovs. — Kad ilgī guli slimnīcā, tuvāku un dārgāku cilvēku par ārstu un māsiņu vienkārši nav." Aleksandrs ir pavisam jauns cilvēks, kuru piemeklējusi smaga slimība, kas prasa ilgstošu un sistemātisku ārstēšanu. Viņš tik tiešām ir spējīgs novērtēt mediķu cilvēcis-ko labestību un roku siltumu. Iespējams, ka tas izskanēs augstā stilā, taču nodaļas personāls, kā, starp citu, arī visi Krāslavas mediķi, mierīgi un apzinīgi dara visu, lai demogrāfiskā bilance, kas republikā kļūvusi par nāves bilanci, kaut neaudz tuvinātos nulles atzīmei. Izmirstošā Latvija!.. Tas taču ir šausmīgi!

Izrakstoties no slimnīcas, lielākā daļa pacientu pēc pateicības un atvadīšanas no personāla uzreiz dodas mājās. Turpretim daži ir spiesti staigāt pa kabinetiem, maksāt par slimnīcu. Kā lai te neatceras par pacienta iemaksu! "Trīs lati — tas ir daudz," saka tie, kuri "pārlicināti", ka nenaslims, aizmirstot, ka trīs lati ir maksa par ceturksni. Var pateikt citādi — viens lats mēnesī. Psiholoģiski tas ir trīs reizes lētāk.

Tāda, lūk, visai skumjā reportāža no slimnīcas palātas. Taču tā ir Jaungada reportāža. Vajadzīgs optimisms. Lai tad Jaunajā gadā Latvija sper kaut nelielu soli pretim uzplaukumam! Lai neparādās asaras mediķu, skolotāju, pārdevēju sejās. Lai vairāk smaida bērni! Jaunais gads, jaunas cerības. Vai tad tas nav iegansts optimismam?

R. SAPEGO